

Sukladno odredbama članka 15. stavak 2. i 3. i članka 8. stavak 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga («Narodne novine» broj 140/05), članka 15. Zakona o tržištu vrijednosnih papira («Narodne novine» br. 84/02, 138/06) i članka 217. stavak 3. Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine» broj 53/91 i 103/96), u predmetu nadzora nad trgovanjem dionicama izdavatelja Croatia Airlines d.d. Zagreb, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, na sjednici održanoj dana 20. prosinca 2007. godine, donijela je

RJEŠENJE

- I** Ovim Rješenjem ukida se Privremeno rješenje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga Klase: UP/I-451-04/07-27/15, Ur. broj: 326-323/07-1 od 24. listopada 2007. godine;
- II** Nalaže se Središnjoj depozitarnoj agenciji d.d. da sukladno točki I izreke ovog Rješenja izvrši prijenos vlasništva s računa prenositelja na račun stjecatelja, a na temelju transakcija sklopljenih na Zagrebačkoj burzi d.d. na dane 22. i 23. listopada 2007. godine koje se odnose na trgovinu vrijednosnim papirom oznake CRAL-R-A, izdavatelja Croatia Airlines d.d. Zagreb, te da o učinjenom bez odgode obavijesti Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga.
- III** Ovo Rješenje objavit će se u «Narodnim novinama».

Obrazloženje

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Agencija) dana 24. listopada 2007. godine donijela je Privremeno rješenje Klase: UP/I-451-04/07-27/15, Ur. broj: 326-323/07-1, kojim je naložila Središnjoj depozitarnoj agenciji d.d. obustavu svih radnji prijenosa vlasništva s računa prenositelja na račun stjecatelja, a na temelju transakcija navedenih u točki I i II izreke citiranog Privremenog rješenja, koje su sklopljene na Zagrebačkoj burzi d.d. na dane 22. i 23. listopada 2007. godine. Navedene transakcije odnose se na trgovanje vrijednosnim papirom izdavatelja Croatia Airlines d.d., Zagreb, burzovne oznake CRAL-R-A (dalje: *Izdavatelj*), a obustava će trajati 60 dana u kojem roku će Agencija provesti postupak nadzora.

Agencija je smatrala da postoji osnovana sumnja da su transakcije obavljene s ciljem povećanja cijene tog vrijednosnog papira, iz razloga što je prosječna vagana cijena dionica Izdavatelja na dan 22. listopada 2007. godine porasla za 15,39% u odnosu na prosječnu vaganu cijenu dana 19. listopada 2007. godine. Dana 23. listopada 2007. godine prosječna vagana cijena porasla je za 58,84% u odnosu na prosječnu vaganu cijenu na dan 22. listopada 2007. godine. Ukupan porast cijene u navedena dva dana bio je 83,28% u odnosu na dan 19. listopada 2007. godine, bez tržišnog opravdanja i bez objave posebnih poslovnih odluka Izdavatelja koje bi mogle utjecati na veliki porast cijene, a o kojima bi morala biti obaviještena javnost.

Dana 22. listopada 2007. godine u razdoblju od 10:05:59 sati do 15:07:33 sati na Zagrebačkoj burzi d.d. sklopljeno je sveukupno 41 transakcija dionicom Izdavatelja u rasponu cijena od 700,00 kuna do 1.200,00 kuna. Ukupan promet bio je 255.755,76 kuna, a trgovano je sveukupno 269 dionica Izdavatelja. U transakcijama je sudjelovalo ukupno 15 brokerskih kuća posredstvom kojih je trgovalo više od 40 klijenata.

Dana 23. listopada 2007. godine u razdoblju od 10:12:53 sati do 15:48:56 sati na Zagrebačkoj burzi d.d. sklopljeno je sveukupno 52 transakcije dionicom Izdavatelja u rasponu cijena od 1.361,00 kuna do 1.700,00 kuna. Ukupan promet bio je 317.132,77 kuna, a trgovano je sveukupno 210 dionica Izdavatelja. U transakcijama je sudjelovalo ukupno 19 brokerskih kuća posredstvom kojih je trgovalo više od 50 klijenta.

Temeljem odredbi članka 14. Zakona o tržištu vrijednosnih papira («Narodne novine» br. 84/02, 138/06, dalje: Zakon), Agencija obavlja nadzor, analizom i uvidom u financijska i poslovna izvješća, poslovnu dokumentaciju te ostale podatke i evidencije koje su nadzirane osobe obvezne voditi ili dostavljati Agenciji, kao i uzimanjem izjava i očitovanja od odgovornih osoba i ostalih zaposlenika u nadziranoj pravnoj osobi, kao i od drugih fizičkih osoba koje imaju saznanja od interesa za nadzor.

Agencija je analizirala trgovanje dionicama Izdavatelja tijekom 2007. godine iz kojeg je vidljivo da se radi o nelikvidnoj dionici što je upućivalo na mogućnost manipulacije cijenom na tržištu tom dionicom. Zbog navedenog Agencija je zatražila od Izdavatelja očitovanje o postojanju činjenica koje bi mogle objasniti promjenu cijene u smislu članka 106. Zakona

Agencija je otvorila postupak nadzora nad ukupno 15 brokerskih kuća koje su sudjelovale u transakcijama dionicama Izdavatelja te sukladno navedenom ovlaštenju zatražila iste dostavu dokumentacije vezane uz trgovanje dionicama Izdavatelja. Ujedno, Agencija je zatražila i podatke o nalogodavcima koji su sudjelovali u transakcijama predmetnim dionicama; datum početka njihovog poslovnog odnosa; način zadavanja naloga i promet ostvaren u razdoblju od 01. siječnja 2007. godine do 25. listopada 2007. godine.

Slijedom gore navedenog Agencija je od pojedinih nalogodavaca koji su sudjelovali u transakcijama dionicama Izdavatelja u razdoblju od 09. do 24. listopada 2007. godine zatražila da se očituju o razlozima i okolnostima kupnje dionica Izdavatelja; načinu određivanja cijene; opis komunikacije s brokerom prilikom zadavanja naloga.

U postupku nadzora, kako usmeno tako i pismeno, obuhvaćeno je više od 60 osoba koje su bile nalogodavci u transakcijama dionicama Izdavatelja.

Analizom prikupljene dokumentacije i očitovanja utvrđeno je slijedeće:

Od ukupnog broja osoba koje su sudjelovale u transakcijama dionicama Izdavatelja na dane 22. i 23. listopada 2007. godine velik broj odnosi se na dioničare kojima je trgovanje sa dionicama Izdavatelja ujedno i prvo iskustvo trgovanja dionicama nakon sudjelovanja u javnoj ponudi izdavatelja Hrvatske telekomunikacije d.d.. Kako u očitovanjima neki od njih navode transakcije dionicama Izdavatelja su posljedica njihovog neiskustva, neznanja i ishitrenosti, a odluku o kupnji donijeli su potaknuti brzom zaradom prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi dionica izdavatelja Hrvatske telekomunikacije d.d. Većina naloga zadavana je elektronskim putem, a nalogodavci nisu bili upoznati sa rizicima ulaganja i nelikvidnošću predmetne dionice.

Detaljnou analizou prikupljene dokumentacije te svih transakcija zaključenih na dane 22. i 23. listopada 2007. godine, Agencija nije utvrdila postojanje okolnosti koje bi upućivale na manipuliranje tržištem iz članka 108. Zakona. Naime, Agencija je zaključila da je porast cijene posljedica transakcija zaključenih dana 17. listopada 2007. godine kada je zabilježen porast cijene od 500%, a koje je Agencija poništila dana 18. listopada 2007. godine Rješenjem Klase: UP/451-04-/07-27/12, Ur. broj: 326-323-07-01.

Slijedom navedenog, Agencija smatra da je potrebno ukinuti Privremeno rješenje od 24. listopada 2007. godine, kako bi se nalogodavateljima omogućilo raspolaganje novčanim sredstvima odnosno vrijednosnicom.

Stoga je odlučeno kao u točki I izreke ovog Rješenja.

Člankom 66. stavkom 3. Zakona propisano je da je ovlašteno društvo dužno bez odgode izvijestiti nalogodavca o svakom poslu sklopljenom prema njegovom nalogu, i kada to nalogodavac posebno ne zahtijeva. Slijedom navedenog, ovlaštena društva koja su izvršila transakcije, dužna su svoje klijente bez odgode obavijestiti o pravnim učincima ovog rješenja na njihove naloge.

Sukladno odredbama članka 8. stavka 3. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga ovo Rješenje objavit će se u «Narodnim novinama».

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

Predsjednik Uprave

Ante Samodol

Klasa: UP/I-451-04/07-27/15

Ur. broj: 326-323/07-7

Zagreb, 20. prosinca 2007. godine